

Spisová značka: 17 C 61/2016-172

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 10 rozhodl soudkyní JUDr. Danielou Čejkovou ve věci žalobkyně: **Axxxxxxx Axxx Jxxxxx**, nar. xxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxx, zastoupené Mgr. Radkou Korbelovou Dohnalovou PhD., advokátkou, Přebrátická 330, Tábor, proti žalované: **Střední zdravotnická škola**, IČO 00638765, Ruská 2200/91, Praha 10, zastoupené Mgr. Radkem Suchým, advokátem, Pod Nemocnicí 2381, Louny, **o porušení zásady rovného zacházení**

t a k t o :

I. Žaloba, kterou se žalobkyně domáhala zaslat žalobkyni písemnou omluvu ve znění: „Vážená paní Jxxxxx, omlouváme se Vám tímto za újmu způsobenou tím, jste dne 2.9.2013 zcela neoprávněně byla vyzvána ředitelkou k odložení muslimského šátku na půdě naší školy a byla jste nucena zde ukončit z tohoto důvodu své vzdělání. Došlo tak k Vaší zřejmé diskriminaci. Zároveň s touto omluvou přijměte, prosím, naše ujištění, že učiníme veškerá opatření, aby se podobný případ již nemohl opakovat“, a aby žalobkyni zaplatila náhradu nemajetkové újmy ve výši xxxxxx,-Kč, se z a m í t á .

II. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se návrhem ze dne 1.2.2016 domáhala vydání rozsudku, kterým by žalované byla uložena povinnost zaslat jí omluvu ve znění uvedeném v žalobním petitu, a dále aby jí byla uložena povinnost zaplatit jí částku xxxxxx,-Kč jako náhradu nemajetkové újmy. V žalobě uvádí, že pochází ze xxxxxxxxxxx dne 13.12.2011 jí byl udělen azyl dle ust. § 12 písm. b) zák.č. 325/1999 Sb. V létě 2013 se u žalované ucházela o studium. Před začátkem školního roku 2013/2014 proběhla dvě jednání ve škole, v červnu a červenci 2013, při obou jednáních měla žalobkyně na hlavě muslimský šátek (hidžáb). Na schůzkách se projednávala mimo jiné i otázka případných střetů mezi kulturou žalobkyně a náplní studia. Ředitelka

žalované i žalobkyně se shodly na tom, že žalobkyně nebude při výkonu ošetrovatelské praxe nosit hidžáb. Nošení hidžábu na půdě školy a při teoretickém vzdělávání probíráno nebylo, žalobkyně nebyla poučena, že na půdě školy se dle školního řádu nesmí nosit pokrývka hlavy. U druhého jednání se ředitelka tázala žalobkyně, jakými způsoby lze šátek uvázat, což jí žalobkyně ukázala. Obou jednání se zúčastnila další uchazečka o studium Nxxxx Dxxxxxxx, původem z xxxxxxxxxxxx. Žalobkyně se dne 2.9.2013 dostavila do školy a spolu s N. Dxxxxxxx byla předvolána před začátkem vyučování do ředitelny. Zde byla ona i N. Dxxxxxxx vyzvány, aby si sundaly šátek, s odůvodněním, že je to v rozporu se školním řádem. Žalobkyně poté nabídla, že bude mít zakryté pouze vlasy, nikoliv krk. Toto alternativní řešení ředitelka žalované odmítla a předložila žalobkyni formulář „sdělení o zanechání vzdělávání“, který žalobkyně vyplnila, přičemž v něm jako důvod uvedla „nošení pokrývky hlavy“. Nxxxx Dxxxxxxxškolu navštěvovala, po dvou měsících studium ukončila.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Popřela tvrzení žalobkyně, že byla dne 2.9.2013 vyzvána ředitelkou, aby si sundala šátek a že poté měla žalobkyně navrhnout alternativní řešení, přičemž žalovaná toto řešení měla odmítnout, a že ředitelka posléze předložila žalobkyni formulář „Sdělení o zanechání studia“. Poukázala na skutečnost, že žalobkyně ke dni zahájení školního roku, tj. ke dni 2.9.2013, nepředložila doklad o povolení k pobytu, nesplnila tak povinnost vyplývající z ust. § 20 odst. 3 školského zákona, a že nepředložila v zákonné lhůtě 10 dnů ode dne doručení rozhodnutí o přijetí ke studiu zápisový lístek s vlastnoručním podpisem, tento lístek sice předložila 10.7.2013, chybí v něm podpis žalobkyně. Má tedy za to, že žalobkyně se studentkou školy nestala. Žalovaná se ve vyjádření k žalobě dále zabývá dalšími otázkami, např. otázkou posouzení, zda muslimský šátek je či není náboženským symbolem, zmiňuje některá rozhodnutí vydaná Evropským soudem pro lidská práva ve věci umožnění nošení náboženských symbolů ve vzdělávacím zařízení.

Mezi účastnicemi bylo nesporné, že žalobkyně se v žalované škole ucházela o studium, přičemž proběhla dvě jednání, v červnu a červenci 2013, na která se žalobkyně dostavila spolu s další uchazečkou o studium Nxxxxx Dxxxxxxx. Dále bylo mezi nimi nesporné, že žalobkyně měla v červnu 2013 na hlavě muslimský šátek – hidžáb (je notorieta, že u tohoto způsobu vázání muslimského šátku jsou zakryty hlava, krk a poprsí), a že žalobkyně při obou jednáních vzala na vědomí, že nebude tento šátek nosit při výkonu ošetrovatelské praxe.

Z výpovědi xxxx. Ixxxxx Kxxxxxxx, ředitelky žalované školy, soud zjistil, že jednání s žalobkyní a s další uchazečkou o studium proběhlo koncem června 2013, v červenci 2013 a dne 2.9.2013. Ona prvního jednání přítomna nebyla, s oběma dívkami jednala její zástupkyně xx. Pxxxxxx, která ji informovala o tom, že jsou dvě uchazečky o studium, že s nimi byla tlumočnice a že přijdou znovu v červenci. Další jednání proběhlo 4.7.2013, ona si při něm otevřela dveře do sekretariátu a zavolala xx. Pxxxxxxx, která byla posléze jednání přítomna. Při jednání se hovořilo o studijních oborech. Žalobkyně i druhá uchazečka měly zájem o obor zdravotnický nebo sociální. Obě měly malé znalosti českého jazyka, žalobkyně v podstatě nebyla schopna se česky domluvit a jednání probíhala spíše prostřednictvím druhé dívky. Obě předložily doklad o absolvování základního vzdělání. Vzhledem ke špatné znalosti českého jazyka bylo domluveno, že bude zvolen obor ošetrovatel, který je zakončen zkouškou, nikoli maturitou. Druhá dívka předložila potřebné doklady, žalobkyně říkala, že její doklady jsou někde na úřadech. Oběma bylo sděleno, že je třeba předložit zápisový lístek, s žalobkyní bylo dohodnuto, že předloží povolení k pobytu dne 2.9.2013 v 7:45 hodin. Při tomto jednání bylo oběma dívkám předáno rozhodnutí o přijetí ke studiu. Celé jednání trvalo asi 20 minut. Při tomto jednání dívky neměly zakryté hlavy, byly sportovně oblečeny, na sobě měly rifle. Nepamatuje se, zda se při tomto jednání hovořilo o nošení šátku, především se řešila otázka

zvoleného oboru. Viděla vlasy obou dívek, žalobkyně měla kudrnaté tmavohnědé vlasy, kratší, konečky vlasů byly kaštanové. Druhá dívka měla dlouhé vlasy sepnuté do culíku, ten byl až do půli zad. Žalobkyně byla poučena o tom, že musí předložit doklad o pobytu, průkaz azylanta, dále měla předložit např. doklad o zdravotním pojištění. Průkaz azylanta však byl nejdůležitější, protože nešlo o uchazečku ze zemí EU. Ona žalobkyni ani druhou dívku nepožádala, aby jí ukazovaly způsob vázání šátku, toto ona zná, cestovala do arabských zemí. Žalobkyni byl předán doklad o přijetí ke studiu dne 4.7.2013, přestože nebyly předloženy příslušné doklady. Měla za to, že obě dívky mají velkou touhu studovat, a proto bylo toto rozhodnutí vydáno. V přijímacím řízení musí být předložena řádně vyplněná přihláška ke studiu, potvrzení od lékaře, doklad o vzdělání. Formulář je opatřen číslem jednacím a je uložen v sekretariátu. Všechny doklady jsou opatřeny číslem jednacím a evidovány v knize pošty. Obě uchazečky nepředložily doklad o pobytu, předložily pouze vysvědčení o získání základního vzdělání. Na základě pohovoru v ředitelně a přesvědčení o motivaci obou bylo rozhodnuto tak, že rozhodnutí o přijetí ke studiu vystaví škola obratem. Toto rozhodnutí je totiž důležité pro další jednání na úřadech, bylo proto dohodnuto, že doklad bude předložen posléze. Rozhodnutí o přijetí ke studiu slouží např. pro azylové řízení. Před zahájením školního roku, pravděpodobně v týdnu předcházejícím zahájení školního roku, se od sekretářky paní Kxxxxxxxxx dozvěděla, že obě dívky byly ve škole 10.7.2013, druhá dívka tento den předložila zápisový lístek, který jí sekretářka dala podepsat, protože měla všechny doklady v pořádku. Žalobkyni zápisový lístek sekretářka nedala k podpisu, protože nepředložila doklad o povolení k pobytu. Zápisový lístek je k podpisu předán uchazeči v případě, že předloží všechny potřebné doklady, jeho podpisem se stává žákem školy. Dne 10.7.2013 ředitelka s oběma dívkami nejednala, jednala s nimi pouze paní Kxxxxxxxxx, ředitelka měla v té době dovolenou. Dne 2.9.2013 byla ředitelka ve škole přítomna již od 7:00 hodin, asi v 8:15 – 8:20 hodin měla projev ve školním rozhlase, po jeho skončení a poté, co žáci byli usazeni ve třídách, se paní Kxxxxxxxxx ptala, zda žalobkyně přišla s požadovanými doklady. Paní Kxxxxxxxxx řekla, že nikoli, dala jí tedy pokyn, aby žalobkyni dala vyhlásit rozhlasem. Po tomto vyhlášení žalobkyně i druhá dívka přiběhly do ředitelny, nečekaly ani, až je uvede sekretářka. Žalobkyně byla velmi agresivní, dupala nohama a řekla: „nebudu chodit“. Obě pak odešly. Toto se odehrálo asi v 9:00 hodin. Asi v 11:00 hodin obě přišly přímo do ředitelny, žalobkyně přinesla žádost o ukončení studia, s tímto dokladem bouchla o stůl, toto celé trvalo 1-2 minuty. Na sdělení o zanechání studia bylo uvedeno jako důvod nenošení šátku, má za to, že při předložení byl již formulář celý vyplněn. Pokud žalobkyni říkala, že nedodržela jejich oboustrannou dohodu, řekla jí, že nedodržela dohodu, na základě níž měla v 7:45 hodin přijít do školy s potřebnými doklady. Není pravdivé tvrzení žalobkyně, že ředitelka jí předložila k podpisu sdělení o zanechání vzdělávání, žalobkyně nepředložila potřebné doklady a proto se nestala žákyní školy, vyplňování takového formuláře by proto bylo zbytečné. Má za to, že o uvedený formulář byl na webových stránkách školy i ve studijním oddělení. Nikdy předtím neřešila ve škole problém nošení muslimského šátku, pokud jde o zákaz nošení pokrývek hlavy ve škole, výjimku z tohoto zákazu udělila jednou, ze zdravotních důvodů. U uchazečů o studium nezjišťuje, jakého jsou vyznání. Poté, co byl ředitelce žalované školy předestřen obsah jejího dopisu z 13.9.2013, ve kterém hovoří o žalobkyni jako o bývalé studentce, uvedla, že se zřejmě v dopise přepsala. Žalovaná je školou s inkluzivním vzděláváním, je zaměřená na zahraniční studenty, každý rok přijímají asi 50 zahraničních studentů. Pokud jde o druhou studentku, poté, co byl odvysílána v televizi reportáž, v které vystupovala, již do školy nepřišla a poštou zaslala oznámení o zanechání studia. Ve škole neprospívala.

Z výpovědi svědkyně xxxx. Zxxxxx Pxxxxxx, zástupkyně ředitelky, soud zjistil, že se jen ona zúčastnila prvního jednání s žalobkyní i druhou dívkou koncem června 2013. Obě se

dostavily v doprovodu další osoby. Obě měly na hlavě šátky, měly zcela odkryté obličej. Ona poskytla informace o studiu, obě projevíly zájem o ošetrovatelský obor, nabídla jim možnosti studia. Obou dívek se ptala, zda by byl pro ně problém s nošením šátků v souvislosti s odbornou praxí, obě odpověděly, že toto by pro ně problém nebyl. Dne 4.7.2013 proběhla další schůzka v ředitelně, tohoto jednání se zúčastnila ona a ředitelka, přičemž dveře do vedlejší místnosti, kde je sekretariát, byly otevřené. Obě dívky přinesly přihlášky, ředitelka jim doporučila učební obor ošetrovatel s tím, že mohou pak studovat i dále. Obě dívky o tento obor projevíly zájem. Na schůzce kromě přihlášky předložily ještě vysvědčení o absolvování základního vzdělání, ředitelka požadovala ještě doklad o trvalém pobytu, ten předložila pouze druhá dívka, žalobkyně nikoliv. Obě vyprávěly, že by si rády doplnily vzdělání, druhá dívka říkala, že je z xxxxxxxxxxxx a že se učila angličtinu od svých blízkých. Na této schůzce bylo dohodnuto, že si žalobkyně doplní potřebné dokumenty. Paní ředitelka dále nabídla, že obě při zahájení školního roku sama zavede do třídy, a to po předložení potřebných dokumentů. Žalobkyně s tímto souhlasila. Při druhém jednání dívky neměly na hlavě šátek, obě byly snědé pleti, měly tmavé vlasy. Dne 2.9.2013 se s žalobkyní a druhou dívkou setkala náhodně, potkala je po osmé hodině u recepce, pohybovaly se v přízemí. Měla za to, že přišly pozdě, odvedla je do prvního patra do jejich třídy. U žádného dalšího jednání s žalobkyní nebo druhou dívkou přítomna nebyla. Poté, co svědkyni bylo předestřeno, že v zápisech ze 14.4.2014 a ze 4.12.2013 je uvedeno, že se jí ředitelka ptala na žalobkyni, zejména zda předložila potřebné dokumenty, uvedla svědkyně, že má za to, že s ředitelkou se viděla až odpoledne. V odpoledních hodinách na poradě ředitelka sdělila, že žalobkyně předložila sdělení o zanechání studia.

Z výpovědi svědkyně **Zxxxxx Kxxxxxxxxx**, sekretářky ředitelky, soud zjistil, že při jednáních s žalobkyní a druhou dívkou přímo přítomna nebyla, byla vždy v místnosti sekretariátu, která sousedí s ředitelnou, tato místnost měla otevřené dveře. Dne 4.7.2013 přišly obě dívky po poledni, přinesly vyplněnou přihlášku, ona je ohlásila paní ředitelce a ta ji požádala, aby přivedla xx. Pxxxxxxx. Paní ředitelka ji poté požádala, aby napsala rozhodnutí o přijetí ke studiu. Svědkyně obě dívky požádala, aby jí sdělily adresy bydliště, ptala se, zda mají povolen pobyt. Obě předložily doklad o absolvování kurzu základního vzdělání. Druhá dívka měla potřebné doklady v pořádku, žalobkyně doklad o pobytu nepředložila. Svědkyně jí řekla, že tento doklad má přinést. Rozhodnutí o přijetí ke studiu se vystavuje na základě předložení potvrzení o pobytu, žalobkyni jej paní ředitelka umožnila předložit až 2.9.2013. Svědkyně rozhodnutí o přijetí ke studiu vyhotovila 4.7.2013. Po celou dobu svědkyně víceméně hovořila k druhé dívce, která žalobkyni překládala. Při tomto jednání žalobkyně ani druhá dívka šátek na hlavě neměly. Toto si pamatuje proto, že přišly až odpoledne, proto si jich více všímala. Dne 2.9.2013 jí paní ředitelka říkala, že žalobkyně by měla přijít do ředitelny. Žalobkyně do ředitelny nepřišla a na požádání tedy žalobkyni rozhlasem vyvolala, bylo to kolem deváté hodiny. Do ředitelny pak přišly obě dívky. Ona je uvedla, paní ředitelka se žalobkyně zeptala, zda má doklad o pobytu, žalobkyně na to nic neřekla. Stála v té době u dveří, pak vyběhla z kanceláře. Kolem poledne pak přinesla do sekretariátu lístek, že školu opouští, od žalobkyně jej převzala svědkyně. Svědkyně posléze tento lístek předala ředitelce. Příslušné formuláře týkající se například žádosti o přijetí ke studiu, ukončení studia, jsou ve studijním oddělení. Do jejich povinností patří i opatřování dokumentů jednacími čísly a jejich zaevidování do podacího deníku.

Z výpovědi svědkyně **Bxxxxx Šxxxxxx (dříve Sxxxxxxx)**, zaměstnankyně společnosti Meta o.p.s. – Společnosti pro příležitosti mladých migrantů, soud zjistil, že jednání s žalobkyní proběhlo koncem června 2013, ona s žalobkyní a s další dívkou šla za zástupkyní ředitelky do uvedené školy, obě měly zájem na této škole studovat. Žalobkyně se na svědkyni

obrátila, proto ji posléze doprovázela. Svědkyně předtím do školy volala, ředitelka jí určila termín návštěv. Když svědkyně domlouvala schůzku, mluvila o tom, že jde o cizinku. Když školu navštívily, společně čekaly před ředitelkou, ředitelka neměla čas, jednaly proto s její zástupkyní xx. Pxxxxxxx. Žalobkyně měla zájem o obor zdravotnický asistent, ale nakonec bylo dohodnuto, že absolvuje obor ošetřovatelství. Žalobkyně dostala přihlášku. Svědkyně vystupovala jako doprovod žalobkyně, v případě potřeby jí také překládala do angličtiny. xxx Pxxxxxx upozornila žalobkyni na to, že při praxi v nemocnici bude muset sundat šátek, žalobkyně s tím byla srozuměna a souhlasila s tím. Pokud jde o doklady, které byly požadovány, bylo to potvrzení o zdravotní způsobilosti, na jiné požadované doklady se nepamatuje. Na schůzce o statutu žalobkyně hovořily. Dalších jednání žalobkyně se školou se svědkyně neúčastnila. Na uvedené schůzce se nebavily o nošení šátku při teoretické výuce, rovněž se nebavily o školním řádu. Ve styku se svědkyní žalobkyně vždy nosila šátek. Do roku 2013 s žalobkyní svědkyně jednala celkem desetkrát. Neví, zda žalobkyně měla doklad o pobytu stále u sebe. Jejich klienti je mají většinou u sebe a nenechávají je na úradech. Organizace, jejíž je svědkyně zaměstnankyní, poskytuje sociální služby, po klientech nepožaduje doklady. Ona doklady žalobkyně viděla, podepisovala s ní smlouvu. Svědkyně byla schopna se s žalobkyní česky domluvit. Měla doklad o získání kurzu základního vzdělání. Rozhovor s veřejnou ochránkyní práv proběhl tak, že veřejná ochránkyně práv zaepsala odpovědi svědkyně a svědkyně je autorizovala. Odpovědi byly sestaveny na základě jejího pohovoru s veřejnou ochránkyní práv.

Z výpovědi svědka xxx. Lxxxxx Bxxxxxxx soud zjistil, že v roce 2013 byl pracovníkem České školní inspekce, která prováděla šetření ve věci stížnosti žalobkyně. Šetření proběhlo ve dvou dnech, v prosinci 2013 a lednu 2014. Jednali s ředitelkou školy a doplňující otázky byly kladeny i její zástupkyni. Ředitelka sdělila, že žalobkyně před prázdninami projevila zájem studovat, uvedla, jaké informace žalobkyni poskytla. Ředitelce byly kladeny cíleně otázky, neboť šlo o cizinku. Cizinci musí předložit povolení k dlouhodobému pobytu nejpozději v den zahájení školního roku. V době přijímacího řízení je většinou nemají a cizinecká policie povolení zase nevystaví, pokud nepřinesou rozhodnutí o studiu. Toto se týká osob, které dostaly pracovní nebo studijní vízum. Postup ředitelky byl vyhodnocen jako správný, je třeba vycházet ze školského zákona, podle něhož rozhodnutí o dlouhodobém pobytu musí být předloženo nejpozději v den zahájení studia. Ředitelka sdělila, že prvního dne školního roku dle předchozí úmluvy žalobkyně měla rozhodnutí o dlouhodobém pobytu předložit. Byla též zmíněna otázka nošení šátků s tím, že žalobkyně s tím neměla problém. Ředitelka uvedla, že k ní v den zahájení školního roku žalobkyně přišla, ředitelka po ní požadovala doklad o pobytu, ten žalobkyně nepředložila. Uvedla dále, že žalobkyně přišla se šátkem na hlavě, s tím nastal problém, vše vyústilo v rychlou reakci žalobkyně, která ředitelku opustila a pak se rozhodla se ukončit vzdělání, a že žalobkyně se jí ptala, jaké má v příslušném dokladu uvést důvody ukončení studia, ona že jí sdělila, že v tomto směru jí nemůže radit a žalobkyně poté jako důvod napsala zákaz nošení šátku. Vše mělo probíhat v rozmezí od osmi do deseti hodin. Zápisový lístek má velký význam, neboť teprve jeho doručením do školy uchazeč dává najevo své rozhodnutí, že do školy nastoupí, musí být podepsán. Poprvé hovořil s ředitelkou v prosinci 2013, žalobkyně přítomna ve škole nebyla. Stěžovatel vždy má možnost v rámci své stížnosti se osobně dostavit k jednání na inspektorát, má za to, že žalobkyně byla pozvaná k jednání a že se nedostavila.

Z dopisu Sdružení pro integraci a migraci ze dne 3.9.2013 adresovaného žalované soud zjistil, že se na Sdružení obrátila žalobkyně s tvrzením, že „musela podepsat dokument o ukončení studia, neboť odmítala sundat muslimský šátek z hlavy“. Dopis odkazuje na

ustanovení školního řádu vydaného žalovanou, které ukládá žákům školy povinnost pohybovat se bez jakékoliv pokrývky hlavy.

Z dopisu ředitelky žalované ze dne 13.9.2013, kterým reagovala na výše uvedený dopis z 3.9.2013, soud zjistil, že v úvodu je v něm uvedeno, že „bývalá studentka...dokument o ukončení studia v souvislosti s tím, že odmítla sundat pokrývky hlavy, nemusela podepsat. Její rozhodnutí bylo naprosto svobodné“. Dále je v něm konstatováno, že počátkem července 2013 ji navštívily žalobkyně a Nxxxx Dxxxxxxxx s tím, že mají zájem o studium. Protože neměly požadované doklady o vzdělání a o pobytu na území ČR, bylo dohodnuto, že se dostaví do školy s vyplněnou přihláškou, potvrzením od lékaře a s dalšími doklady. Uchazečky byly seznámeny se školním řádem, řešila se mimo jiné otázka nošení šátek ve škole, jednání se zúčastnila sekretářka Zxxxxx Kxxxxxxxxxxxx. Dne 4.7.2013 proběhlo další jednání za přítomnosti zástupkyně xxxx. Pxxxxxx, byl dohodnut studijní obor ošetřovatel. Žalobkyně i druhá uchazečka obdržely rozhodnutí o přijetí ke studiu. Obě přišly bez šátku na hlavě, šátky měly na ramenou. Dne 2.9.2013 obě navštívily ředitelku v ředitelně školy, obě měly šátek na hlavě. Ředitelka se jich ptala, proč nedodržují oboustrannou dohodu. Žalobkyně ihned poté sdělila, že nebude ve škole studovat, vyplnila žádost o zanechání studia. Na dotaz ředitelky školy žalobkyně neodpověděla. Ředitelka byla překvapena reakcí žalobkyně na její jediný dotaz. V dopise je dále uvedeno, že žalobkyně dokument o ukončení studia v souvislosti s tím, že odmítla sundat pokrývky hlavy, nemusela podepsat, její rozhodnutí bylo svobodné.

Ze zápisu z ústního jednání týkajícího se šetření předmětné stížnosti žalobkyně, prováděného Českou školní inspekcí (dále též ČŠI), vyhotoveného dne 4.12.2013, soud zjistil, že ředitelka a její zástupkyně při šetření sdělily, že koncem června 2013 se přišly informovat na studium žalobkyně, původem ze xxxxxxxx, a Nxxxx Dxxxxxxxx, původem z xxxxxxxxxxxxxxx, přítomna byla překladatelka, jednaly v češtině, měly šátky na hlavě a byly dotázány, zda pro ně bude problém je ve výuce nenosit, odpověděly, že nikoliv. Na další schůzku dne 4.7.2013 přišly bez pokrývky hlavy. Obě přinesly vyplněné přihlášky ke studiu, vysvědčení o kursu získání základního vzdělání v ČR, žalobkyně neměla doklad o povolení k pobytu, proto bylo dohodnuto s ředitelkou školy, že doklad přinese dne 2.9.2013 v 7,45 hodin. Oběma bylo předání rozhodnutí o přijetí ke studiu. Dne 2.9.2013 se žalobkyně v dohodnutou dobu nedostavila do ředitelny, dostavila se po 8. hodině, kdy ředitelka nebyla přítomna, zástupkyně odvedla obě do třídy. Po návratu do ředitelny zjistila ředitelka, že žalobkyně jí požadovaný doklad nepřinesla, dala ji proto vyvolat rozhlasem. Do ředitelny přišly obě dívky, na hlavě měly šátky. Ředitelka se zeptala žalobkyně, proč nedodržela úmluvu a nepředala jí před zahájením vzdělávání doklad o pobytu, dále reagovala na zakrytí hlavy a ptala se, proč je mají, když uváděly, že je nosit nemusí. Od vstupu do ředitelny se obě chovaly nepřátelsky, žalobkyně na dotaz ředitelky uvedla, že do školy chodit nebude. Druhá dívka uvedla, že do školy bude chodit, poté obě odešly. Za nějakou dobu přinesla žalobkyně vyplněný dokument školy Sdělení o zanechání studia, s tím, že neví, co má uvést jako důvod ukončení studia, ředitelka jí řekla, že záleží na ní, co napíše, že jí nemůže radit. Žalobkyně do dokumentu napsala, že důvodem je nenošení šátku.

Ze zápisu z ústního jednání vyhotoveného dne 23.1.2014 ČŠI soud zjistil, že ředitelka uvedla, že žalobkyně jí svým postupem nedala možnost, aby s ní situaci mohla projednat.

Ze zprávy o výsledku šetření stížnosti vyhotovené dne 14.2.2014 ČŠI, Pražským inspektorátem, soud zjistil, že stížnost žalobkyně ve smyslu porušení zásady rovného přístupu byla vyhodnocena jako nedůvodná, byla vyhodnocena jako důvodná ve smyslu

porušení ust. § 21 odst. 1 písm. f) školského zákona, neboť ředitelka nepodala žalobkyni informaci o možnosti podat žádost o výjimku ze zákazu i z jiných důvodů než zdravotních.

Z dopisu Magistrátu hlavního města Prahy z 2.4.2014 soud zjistil, že ředitelka byla vyzvána k přijetí příslušného opatření proti zamezení opakování nedostatku konstatovaného ve výše uvedené zprávě z 14.2.2014.

Z dopisu ČŠI ze dne 14.7.2014 adresovaného Magistrátu hlavního města Prahy soud zjistil, že na základě stanoviska veřejné ochránkyně práv ve věci odepření nošení muslimského šátku byl změněn výsledek šetření stížnosti prováděného ČŠI z nedůvodné na důvodnou.

Ze zprávy ČŠI z 23.10.2014 adresované xxx. Mxxxxxxx Cxxxx, Organizaci pro pomoc uprchlíkům, soud zjistil, že ČŠI na základě Zprávy o šetření ve věci zákazu nošení pokrývek hlavy ve Střední zdravotnické škole, vypracované veřejnou ochránkyní práv (dále VOP), změnila výsledek šetření stížnosti týkající se porušení zásad rovného přístupu ke vzdělávání ředitelkou školy z nedůvodné na důvodnou.

Z dopisu Veřejného ochránce práv (dále též VOP) ze dne 9.1.2014 adresovaného ředitelce žalované soud zjistil, že žalobkyně se obrátila se stížností na VOP s tím, že jí nebylo umožněno nosit ve škole muslimský šátek „hidžáb“ a z důvodu plošného zákazu nošení pokrývek hlavy tak byla nucena zanechat vzdělání. Ředitelce bylo uloženo zodpovědět čtyři dotazy, mimo jiné, zda se pokoušela najít v tomto směru kompromisní řešení a zda reagovala na nabídku stěžovatelky, že si může ponechat zakryté pouze vlasy.

Z dopisu ředitelky žalované z 10.2.2014, kterým reagovala na výše uvedený dopis VOP, soud zjistil, že dne 2.9.2013 pozvala do ředitelny pouze žalobkyni, prostřednictvím sekretářky školním rozhlasem. Dle dohody se žalobkyně dostavit uvedeného dne v 7,45 hodin a doložit doklad o pobytu. Do ředitelny přišly žalobkyně i druhá dívka, byly zahalené. Ptala se žalobkyně, proč nepřišla včas s dokladem o oprávněnosti pobytu na území ČR. Náboženské vyznání žáků nezjišťuje. Sdělila, že podle školního řádu je třeba se ve škole pohybovat bez pokrývky hlavy. Kompromisní řešení nehledala, neboť události se seběhly tak rychle, že je nešlo najít. Není pravdou, že by žalobkyně nabídla, zda si může ponechat pouze zakryté vlasy.

Z úředního záznamu z jednání, které u žalované proběhlo dne 11.3.2014, vedeného Veřejným ochránce práv ve věci stížnosti žalobkyně, soud zjistil, že ředitelka byla vyzvána k popisu skutkových okolností případu. Uvedla, že obě dívky se dostavily poprvé koncem června 2013 ve společnosti pracovnice sdružení META, přijala je zástupkyně ředitelky, byly jim poskytnuty základní informace o studijních oborech. Obě měly na hlavách hidžáb. Podruhé se dostavily 4.7.2013, obdržely rozhodnutí o přijetí ke studiu, hidžáb neměly. Obě tvrdily, že ho mít nemusí. Ředitelka se domluvila s žalobkyní, že dne 2.9.2013 se dostaví do ředitelny v 7,45 hodin a doloží nezbytné doklady o pobytu. Dne 2.9.2013 si ředitelka uvědomila, že žalobkyně nepřišla s potřebným dokladem, sekretářka vyvolala žalobkyni rozhlasem, poté do ředitelny přišla žalobkyně i druhá dívka. Obě měly na sobě hidžáb. Ředitelka se ptala žalobkyně, proč nedodržela slib a nepřinesla požadované doklady, žalobkyně prudce odvětila, že nebude do školy chodit a opustila ředitelnu, rozhodnutí o zanechání studia přinesla žalobkyně do ředitelny, žádala ředitelku o vyjádření, co má zapsat jako důvod zanechání studia, ředitelka jí odpověděla, že je to její rozhodnutí, ať napíše, co

chce. Ředitelka poté poskytla informace týkající se školního řádu, vysvětlovala, proč je v něm ustanovení o zákazu nošení pokrývek hlavy.

Ze zápisu z rozhovoru s Bxxxxxx Sxxxxxxxx s Veřejnou ochránkyní práv ze dne 2.5.2014 soud zjistil, že B, Sxxxxxxxx doprovázela žalobkyni a druhou uchazečkou o studium na první schůzku, která se konala v červnu, jednání proběhlo se zástupkyní ředitelky xx. Pxxxxxxxx, která se obou uchazeček ptala, zda jsou srozuměny s tím, že v nemocnici na praxi budou muset nosit jiné oblečení a že si budou musit sundat šátek, obě s tímto byly srozuměny s tím, že na praxi si šátky sundají. Obě uchazečky dostaly přihlášky ke studiu. Obě měly při schůzce šátek, o školním řádu se nehovořilo.

Z dopisu VOP z 2.7.2014 adresovaného ředitelce žalované soud zjistil, že shledal, že škola žalobkyni nepřímo diskriminovala, neboť na základě neutrálně formulovaného ustanovení školního řádu odepřela jí nosit muslimský šátek. Navrhla změnu školního řádu v části upravující zákaz nošení pokrývek hlavy.

Ze zprávy VOP o šetření ve věci zákazu nošení pokrývek hlavy ve střední zdravotnické škole ze dne 2.7.2014 soud zjistil, že šetření bylo prováděno na základě stížnosti žalobkyně ze dne 26.11.2013, v které uvedla, že dne 2.9.2013 ředitelka žalované donutila podepsat sdělení o zanechání vzdělání dle ust. § 68 odst. 1 školského zákona, a to z důvodu nošení hidžábu. Je konstatováno, že v rámci šetření bylo vyžádáno vyjádření ředitelky školy, proběhlo jednání ve škole, byla vyžádána zpráva ČŠI o šetření, které ve škole proběhlo. Veřejná ochránkyně práv vychází zejména z dopisu ředitelky z 13.9.2013, z kterého učinila závěr, že ředitelka vyzvala žalobkyni k sundání šátku. Veřejná ochránkyně práv dospěla k závěru, že školní řád je způsobilý založit nepřímou diskriminaci z důvodu náboženského vyznání a víry. Žalovaná tak dle jejího názoru nepřímo diskriminovala žalobkyni, neboť na základě neutrálního ustanovení školního řádu zakázala muslimský šátek – hidžáb, který je projevem jejího náboženského přesvědčení navenek, požadavek společenského chování není legitimním cílem. Na základě spisové dokumentace pak dospěla k závěru, že ředitelka žalobkyni vyzvala k odložení muslimského šátku a v souvislosti s tím žalobkyně podepsala sdělení o zanechání studia.

Z dopisu ředitelky žalované z 29.8.2014, kterým reagovala na Zprávu o šetření ve věci zákazu nošení pokrývek hlavy z 2.7.2014, soud zjistil, že ředitelka v něm uvádí, že nevěděla o tom, že žalobkyně je azylantka, nedoložila potřebné doklady o této skutečnosti, proto bylo domluveno, že doloží dokument nejpozději v den nástupu do školy. Odmítá tvrzení, že žalobkyni donutila podepsat sdělení o zanechání vzdělávání. Informace poskytnuté žalobkyni označuje za lživé, dne 2.9.2013 byla rozhlasem do ředitelny předvolána pouze žalobkyně, stěžovatelka nic nenabízela, neboť tato záležitost nebyla předmětem jednání, bylo požadováno potvrzení o pobytu dle původní dohody. Odmítá tvrzení, že žalobkyni předložila formulář “Sdělení o zanechání studia“ a že ji donutila k jeho podpisu, tyto formuláře ani v ředitelně nemá. Neproběhla žádná diskuse ohledně alternativy nošení šátku ani nebyl podán návrh v tomto směru.

Z vyjádření ředitelky žalované z 10.11.2013 uveřejněného na webových stránkách žalované soud zjistil, že v něm ředitelka uvedla, že bývalá studentka sdělení o zanechání studia nemusela podepsat, ve vyjádření dále popisuje průběh schůzek, toto vyjádření odpovídá shora uvedeným vyjádřením, která podala v průběhu šetření prováděného Českou školní inspekcí a Veřejným ochráncem práv, dále uvedla, že obě uchazečky o studium ji navštívily dne 2.9.2013, obě měly na hlavě pokrývku na hlavě, ředitelka se jich ptala, proč nedodrží předpisy školy a jednají v rozporu s oboustrannou dohodou.

Z rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydaného Ministerstvem vnitra ČR dne 14.11.2011 soud zjistil, že žalobkyni byl udělen azyl dle ust. § 12 písm. b) zák.č. 325/199 Sb.

Z kopie průkazu azylanta (povolení k pobytu) soud zjistil, že je v něm uvedeno jméno a příjmení žalobkyně s datem narození xxxxxxxxxx, datum vydání 12.11.2015.

Z vysvědčení vystaveného ZŠ Meteorologická Praha 4-Libuš dne 25.6.2013 soud zjistil, že žalobkyně školu navštěvovala ve školním roce 2012/2013, z českého jazyka byla klasifikována známkou „dobrý“.

Z přihlášky ke vzdělávání doručené žalované 4.7.2013 soud zjistil, že jako uchazeč je uvedena žalobkyně, jako obor vzdělání je uveden ošetřovatel, přihláška obsahuje potvrzení o zdravotní způsobilosti ze dne 1.7.2013.

Z rozhodnutí o studiu vydaného žalovanou 4.7.2013 soud zjistil, že žalobkyně byla přijata od 2.9.2013 ke vzdělávání do 1. ročníku vzdělání v oboru ošetřovatel, s denní formou vzdělávání.

Ze zápisového lístku vystaveného 10.7.2013 Magistrátem hl.m. Prahy soud zjistil, že je v něm jako uchazeč uvedena žalobkyně, uvedena Střední zdravotnická škola Ruská91, Praha 10. Vlastnoruční podpis žalobkyně není uveden.

Z dokumentu označeného Obal spisu, předloženého žalovanou, soud zjistil, že se týká osobní složky žalobkyně – přijetí ke vzdělávání v oboru ošetřovatel, jako součást spisu jsou uvedeny: přihláška ke vzdělávání, vysvědčení o ukončení kursu pro získání základního vzdělávání, rozhodnutí o vzdělávání v SZŠ (vše s datem 4.7.2013), zápisový lístek (s datem 10.7.2013), u kterého je uvedena ručně psaná poznámka „zápis zrušen 2.9.2013“.

Z kopie formuláře vyhotoveného žalovanou, označenou jako sdělení o zanechání vzdělávání soud zjistil, že je zde uvedeno, že žalobkyně zanechává vzdělání v oboru ošetřovatel, jako důvod je uvedeno „nošeane pokrivy hlavy“, s datem 2.9.2013, je zde uvedena poznámka „beru na vědomí“.

Z českého překladu anglického textu, opatřeného doložkou soudního tlumočnicka, označeného jako čestné prohlášení, soud zjistil, že je opatřeno úředně ověřeným podpisem Nxxxx Dxxxxxxx, nar. xxxxxxxx, z 21.12.2015. V prohlášení je uvedeno, že v létě 2013 společně s žalobkyní se hlásily na zdravotnickou školu v Praze v Ruské ulici, ve škole proběhly tři schůzky, při druhé schůzce jednaly s ředitelkou, která jim sdělila, že v nemocnici na praxi nemohou nosit hidžáb, s čímž ona i žalobkyně souhlasily. V první den vyučování byly vyzvány, aby se dostavily do ředitelny, když tam přišly, nařídila jim ředitelka, že nesmí nosit hidžáb, že to zakazují zákony, ukázala jim knihu, kde je to zapsáno. Žalobkyně pak řekla, že do školy chodit nemůže, ona se rozhodla, že ve škole zůstane. Do školy chodila 3 měsíce, necítila se dobře, nebylo pro ni lehké chodit bez hidžábu, proto školu opustila. Uvedla dále, že se bude brzy vdávat a za několik dní odjíždí do Anglie.

Ze školního řádu ve znění platném v roce 2013, vydaného žalovanou, soud zjistil, že žák dobrovolným studium bez na sebe zodpovědnost mimo jiné řídit se pravidly společenského chování a jednání, ve škole se pohybovat bez jakékoliv pokrývky hlavy – při onemocnění je toto ustanovení ošetřeno mimořádným povolením vedení školy. V řízení byl proveden důkaz

též příslušným ustanovením školního řádu ve znění platném od školního roku 2014/2015, soud jej nehodnotí, neboť změna byla přijata až v následujícím školním roce.

V řízení byl proveden důkaz obsahem dalších předložených listinných dokladů (protokol o kontrole provedené ČŠI ve dnech 13.- 16.5.2014, vyjádření České asociace sester z 2.5.2014, dopis ředitele Gymnázia Teplice z 7.10.2016, dopis Domova sv. Karla Boromejského z 6.5.2014, dopis Dívčí katolické střední školy z 20.5.2014, dopis Domova pro seniory Zahradní Město z 15.5.2014, klasifikačním archem Nxxxx Dxxxxxxx, ustanovení článku 1 školního řádu účinného ve školním roce 2014/2015). Z těchto dokladů soud žádná důležitá skutečnost nezjistil a ve svém rozhodnutí z nich nevycházel. Z téhož důvodu neprovedl důkaz dalšími listinnými doklady (dopis Kanceláře prezidenta republiky z 18.12.2013, dopisu primátora hl.m. Prahy z 7.1.2014, dopis xxxx. Hxxxxxx z 24.8.2014, dopis Národní rady osob se zdravotním postižením z 27.8.2014, dopis Českého universitního institutu z 19.8.2014, čestné prohlášení xxxx. Exx Chxxxxxxx z 21.8.2014, tisková zpráva VOP z 28.8.2014, e-mailová korespondence mezi xxx. Nxxxxxxx a ředitelkou z 28.8.2014 a 1.9.2014, článek v Učitelských novinách z 1/2014, petice žáků školy, pokladní doklad z 3.9.2013, zpráva MŠ z 13.1.2017) a důkaz výpovědí xxx. Mxxxx Gxxxxxx.

Důkaz výpovědí Nxxxx Dxxxxxxx proveden nebyl, neboť nebyla sdělena její adresa, v průběhu řízení žalobkyně na tento navržený důkaz již neodkazovala, adresa navržené svědkyně nebyla sdělena, z výše uvedeného prohlášení navíc vyplývá, že pravděpodobně již opustila Českou republiku. Výpovědi ředitelky žalované zval soud za prokázané, že N. Dxxxxxxx doklad o pobytu předložila, studium zahájila a po několika měsících jej z nezjištěných důvodů ukončila.

Na základě provedeného dokazování soud učinil ve věci tento skutkový závěr:

Mezi účastnicemi je nesporné, že v červnu 2013 se žalobkyně a další uchazečka o studium Nxxxx Dxxxxxxx na základě předchozí dohody dostavily na schůzku do žalované školy spolu se svědkyní Šxxxxxx (dříve Sxxxxxxx), která schůzku zprostředkovala. Na této schůzce jednaly s xx. Pxxxxxx, zástupkyní ředitelky, projeví svůj úmysl ve škole studovat. Na hlavě měly muslimský šátek (hidžáb). Byl dohodnut studijní obor ošetřovatel, obě byly poučeny o tom, že v praxi v nemocnici nemohou hidžáb nosit, toto žalobkyně vzala na vědomí a souhlasila s tím. Žalobkyně obdržela přihlášku ke studiu. Výpověďmi ředitelky žalované a svědkyň xx. Pxxxxxx a Z. Kxxxxxxx je prokázáno, že další schůzka proběhla dne 4.7.2013, žalobkyně spolu s výše uvedenou uchazečkou jednaly s ředitelkou žalované, přítomna byla i xx. Pxxxxxx, opět byla projednávána otázka vhodného studijního oboru bylo dohodnuto, že žalobkyně bude studovat obor ošetřovatel. Další uchazečka N. Dxxxxxxx předložila doklad o pobytu, žalobkyně tento doklad nepředložila, předložila pouze doklad o získání základního vzdělání v České republice. Oběma bylo předáno uvedeného dne rozhodnutí o přijetí ke studiu a ředitelka žalobkyni informovala o tom, že doklad o pobytu má předložit nejpozději v 7,45 hodin dne 2.9.2013, tj. před zahájením školního roku. Při tomto jednání žalobkyně i druhá uchazečka šátek na hlavě neměly (toto je prokázáno výpovědí ředitelky žalované, která v tomto směru odpovídá jejímu vyjádření podanému v rámci šetření prováděného ŠŠI a VOP, výpovědí svědkyň xx. Pxxxxxx a Kxxxxxxx. Výpověďmi ředitelky žalované a svědkyně Kxxxxxxx je prokázáno, že dne 2.9.2013 v přesně nezjištěném čase po 8.00 hod. ředitelka žalované zjistila, že žalobkyně nepředložila doklad o pobytu, požádala tedy svědkyni Kxxxxxxx, aby žalobkyni dala vyvolat školním rozhlasem, žalobkyně se posléze dostavila do ředitelny společně s N. Dxxxxxxx, která rozhlasem vyvolána nebyla (soud neměl důvod pochybovat o věrohodnosti výpovědi obou

v této části výpovědi, neboť je v souladu s tím, co ředitelka žalované uváděla ve svých vyjádřeních v šetřeních prováděných ČŠI a VOP, ostatně jaký jiný důvod by měla ředitelka pro předvolání žalobkyně do ředitelny?). Ředitelka se žalobkyně ptala, proč nedodržela jejich oboustrannou dohodu a proč nepředložila doklad o pobytu. V dopisu ředitelky ze dne 10.2.2014 adresovaném VOP je uvedeno, že ředitelka žalobkyni upozornila, že podle školského řádu je třeba se pohybovat ve škole bez pokrývky hlavy, při šetření prováděném ČŠI pak uvedla, že reagovala na to, že žalobkyně měla šátek na hlavě a ptala se, proč jej má na hlavě, když při předcházející schůzce řekla, že ho nosit nemusí. Soud tedy vycházel ze zjištění, že ředitelka žalované reagovala na to, že žalobkyně měla při vstupu do ředitelny dne 2.9.2013 hidžáb a vyjádřila nad tím určitou nelibost. Žalobkyně poté projevila svůj úmysl do školy nenastoupit a ze školy odešla. Po nějaké době se vrátila a přinesla částečně vyplněný formulář „sdělení o zanechání studia“, ve kterém dodatečně vyplnila jako důvod nenastoupení ke studiu „nošane pokrivy hlavy“. Ve výpovědích ředitelky žalované a svědkyně Kxxxxxxxxxx obou byly zjištěny určité rozpory v popisu prvního příchodu žalobkyně do ředitelny dne 2.9.2013 (ředitelka žalované uvedla, že přišla do ředitelny bez ohlášení, svědkyně Kxxxxxxxxxx uvedla, že žalobkyni k ředitelce uvedla ona) a pokud jde o předložení Sdělení o zanechání studia (svědkyně Kxxxxxxxxxx uvedla, že toto sdělení přinesla žalobkyně do sekretariátu, ředitelka žalované uvedla, že sdělení přinesla žalobkyně do ředitelny), tyto rozpory soud považuje za nepodstatné.

Pokud jde o důkaz obsahem reportáže České televize z 9.9.2013, označený žalobkyní k prokázání jejích výše uvedených tvrzení, tato reportáž nemůže být důkazem způsobilým prokázat tvrzení žalobkyně. Z obsahu reportáže bylo pouze zjištěno, že v něm žalobkyně uvádí tvrzení, z nichž vyvozuje svůj nárok, ta jsou shodná s tvrzeními týkajícími se jednání s ředitelkou školy dne 2.9.2013 obsaženými v žalobě, ředitelka pak v reportáži vysvětluje obsah školního řádu.

Zjištěný skutkový stav soud posoudil dle následujících ustanovení:

Podle ust. § 20 odst. 2 písm. c) zák.č.561/2004 Sb. (školský zákon) osoby, které nejsou uvedeny v odstavci 1, mají za stejných podmínek jako občané Evropské unie přístup ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání, pokud pobývají oprávněně na území České republiky.

Podle ust. § 20 odst. 3 osoby uvedené v odstavci 2 písm. c) školského zákona se stávají studenty, žáky nebo studenty příslušné školy nebo školského zařízení za podmínek stanovených tímto zákonem, pokud řediteli školy nebo školského zařízení prokáží nejpozději při zahájení vzdělávání nebo poskytování školských služeb oprávněnost svého pobytu na území České republiky. Oprávněnost pobytu na území České republiky se prokazuje dokladem podle zvláštního právního předpisu (z poznámky pod čarou vyplývá, že tímto právním předpisem je mimo jiné zákon č. 325/1999 Sb.).

Podle ust. § 60g odst. 6, věta první školského zákona svůj úmysl vzdělávat se v dané střední škole potvrdí uchazeč odevzdáním zápisového lístku řediteli školy, který rozhodl o jeho přijetí ke vzdělávání, a to nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

Podle ust. § 52 písm. a) zák.č. 325/1999 Sb. azylant je povinen se průkazem o povolení k pobytu prokazovat příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v průkazu na základě zákona.

Podle ust. § 2 odst. 3 zák.č. 198/1999 Sb. (antidiskriminační zákon) přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to mimo jiné z důvodu náboženské ho vyznání, víry či světového názoru. Podle ust. § 3 odst.1 zákona nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně zdůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.

Podle ust. 10 odst. 1 antidiskriminačního zákona dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Žalobkyně svůj nárok vyvozuje z těchto skutkových tvrzení obsažených v žalobě:

- dne 2.9.2013 při nástupu do školy poté, co byla předvolána do ředitelny, byly ona i Nxxxx Dxxxxxxxx vyzvány, aby si šátek (hidžáb) sundaly, s odůvodněním, že je to v rozporu se školním řádem,
- žalobkyně poté nabídla alternativní řešení, tj. aby měla zakryté pouze vlasy, nikoliv krk,
- toto řešení ředitelka odmítla a předložila žalobkyni formulář „sdělení o zanechání vzdělávání, který žalobkyně vyplnila a jako důvod uvedla „nošení pokrývky hlavy“.

V řízení bylo na žalobkyni, aby výše uvedený skutkový děj popsany v žalobě prokázala. Pokud jde o důkazní břemeno, soud se ztotožnil s názorem žalované, že nelze přenášet důkazní břemeno na ni dle ust. § 133a písm. a) o.s.ř., neboť přenášení důkazního břemena na žalovaného dle tohoto ustanovení připadá v úvahu pouze v případě tvrzené diskriminace mimo jiné na základě náboženství a víry pouze v oblasti pracovní nebo jiné závislé činnosti, povolání, podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, členství v organizacích zaměstnanců nebo zaměstnavatelů a členství a činnosti v profesních komorách.

1. Pokud jde o tvrzení, že žalobkyně dne 2.9.2013 poté, co se dostavila do ředitelny, byla ředitelkou vyzvána k odložení hidžábu, a že poté jí navrhla žalobkyně jiné řešení, při němž by měla pouze zakryté vlasy, přičemž ředitelka toto řešení odmítla, soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že žádné z těchto tvrzení prokázáno nebylo, a to žádným listinným důkazem ani důkazy provedenými výpověďmi ředitelky školy a svědků xx. Pxxxxxx, Kxxxxxxxxxxx, Šxxxxxx (dříve Sxxxxxxxx), a Kxxxxxxxxxxx a Bxxxxx. Z listinných dokladů, které byly v řízení předloženy, lze nanejvýš učinit závěr, že ředitelka školy se mohla dne 2.9.2013 v přítomnosti žalobkyně pozastavit nad tím, že žalobkyně má na hlavě hidžáb, či vyjádřit nad tím nelibost, tato reakce je vysvětlitelná skutečností, že při jednání dne 4.7.2013 žalobkyně na hlavě šátek neměla. Tento závěr lze učinit např. z dopisu ředitelky z 13.9.2013, v němž uvádí, že se ptala žalobkyně poté, co zjistila, že má na hlavě šátek, proč nedodrží jejich oboustrannou dohodu (z této pasáže dopisu však ani není zcela zřejmé, zda se dotaz, proč není dodržena oboustranná dohoda, vztahuje skutečně na fakt nošení šátku či na jiný fakt, který je v dopise zmíněn, tj. že žalobkyně nepředložila požadovaný dokument o pobytu). Rovněž z vyjádření ředitelky podaném v šetření prováděném ČŠI (viz zápis z 4.12.2013) vyplývá pouze, že se ptala žalobkyně, proč má na hlavě pokrývku hlavy. Z vyjádření ředitelky podaných v rámci šetření prováděného ČŠI a Veřejným ochráncem práv

a z vyjádření z 10.11.2013 lze rovněž učinit závěr, že dne 2.9.2013 bylo rovněž poukazováno na ustanovení školního řádu obsahujícího zákaz nošení pokrývek hlavy. Z toho, že ředitelka žalované připomněla toto ustanovení školního řádu, nelze však v žádném případě vyvodit diskriminační postup žalované ve smyslu ust. §2 odst. 1 zák.č. 198/2009 Sb. Soud se ztotožnil s obranou žalované, že žalobkyně svým jednáním výše popsaným (bezprostředně po upozornění ředitelky z ředitelny odešla, přičemž po nějaké době se vrátila s částečně vyplněným dokumentem „sdělení o zanechání vzdělávání“) projevila svou vůli nezahájit vzdělávání a v podstatě nedala žádný prostor žalované k dalšímu případnému jednání, které by mohlo případně vést ke smírnému řešení vzniklého problému – nošení hidžábu v prostorách školy, ředitelce žalované tak nezbývalo než rozhodnutí žalobkyně vzít na vědomí. Nebylo povinností žalované, aby žalobkyni sama nabízela nějaké smírné řešení a žalobkyni od jejího úmyslu nezahájit studium odrazovala.

2. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že žalobkyni ředitelka předložila k podpisu dokument označený jako sdělení o zanechání vzdělávání, toto tvrzení bylo v řízení vyvráceno výpověďmi xxx. Kxxxxxxxx a svědkyně Z. Kxxxxxxxx, z nichž bylo zjištěno, že to byla žalobkyně, která sama ředitelce žalované odevzdala částečně vyplněný formulář označený jako sdělení o zanechání studia (nesrovnalosti ve výpovědích obou spočívající v tom, že xx. Kxxxxxxxx uvedla, že k do ředitelny přišla dne 2.9.2013 přímo a že jí žalobkyně posléze přinesla formulář, přičemž svědkyně Kxxxxxxxx uvedla, že žalobkyni k ředitelce uvedla ona a že posléze formulář převzala od žalobkyně ona, soud nepovažuje za podstatné a nemá za to, že by zpochybňovaly věrohodnost jejich výpovědí). Soud považuje výpověď ředitelky žalované za věrohodnou, její popis okolností týkajících se vyplnění předmětného formuláře žalobkyní a jeho odevzdání odpovídá obsahu jejich vyjádření, obsažených ve shora uvedených listinných dokladech týkajících se šetření prováděných Českou školní inspekcí a Veřejným ochráncem práv.

Pokud jde o pasáž dopisu ředitelky z 13.9.2013, že „bývalá studentka dokument o ukončení studia v souvislosti s tím, že odmítla sundat pokrývku hlavy, nemusela podepsat“, lze si ji vysvětlit tak, že tato pasáž je doslovným odkazem na dopis z 3.9.2013, v kterém je uvedeno „Na naši organizaci...se obrátila bývalá studentka...s tím, že musela podepsat dokument o ukončení studia na této škole, neboť odmítla sundat pokrývku hlavy“, soud tento dopis ředitelky žalované tedy nehodnotí tak, že by v něm přiznala, že vyzvala žalobkyni, aby šátek z hlavy odložila.

Bez ohledu na výše uvedené závěry však dle názoru soudu bylo podstatné zabývat se tím, zda žalobkyně vůbec splnila předpoklady pro to, aby se mohla stát studentkou žalované, pouze v takovém případě by se mohla uplatňovat svůj nárok vyplývající z ust. § 10 odst. 2 zák.č. 189/2009 Sb. s odůvodněním, že byla nucena z důvodu nepřímé diskriminace ukončit své vzdělávání v předmětné škole. Žalovaná od samého počátku setrvává na svém tvrzení, že žalobkyně nepředložila dne 2.9.2013 požadovaný doklad o pobytu, přestože byla na schůzce dne 4.7.2013 vyzvána, aby jej předložila dne 2.9.2013, před zahájením školního roku. Není pravdou, jak uváděla žalobkyně v průběhu řízení, že s tímto tvrzením přišla žalovaná až v průběhu prosince 2013. Žalovaná toto tvrzení uvádí již ve svém dopise z 13.9.2013. Žalobkyně v řízení zpochybňovala tvrzení žalované, že povolení k pobytu nepředložila, uváděla, že průkaz azylanta měla stále u sebe a musela jej tedy předložit, v tomto směru však žádný důkaz neoznačila. Námitka žalobkyně, že je povinna nosit průkaz azylanta stále u sebe, a že jej tedy musela žalované předložit, je bezpředmětná, neboť je samozřejmě třeba rozlišovat povinnost mít průkaz u sebe a povinnost jej na vyžádání předložit (§ 52 písm. b) zák.č. 325/1999 Sb.). Skutečnost, že žalobkyně při druhé schůzce 4.7.2013 nepředložila

doklad o pobytu, a že jej nepředložila ani dne 2.9.2013 před zahájením školního roku, byla v řízení prokázána výpověďmi xxx Kxxxxxxxx, xxx Pxxxxxx a Z. Kxxxxxxxx, které jsou v souladu s listinným dokladem-obalem spisu žalobkyně vedeného žalovanou, v němž předložení dokladu o pobytu není uvedeno. V řízení také bylo výpověďmi xx. Kxxxxxxxx a svědkyně Z. Kxxxxxxxx prokázáno, že z důvodu nepředložení požadovaného dokladu o pobytu byla po zahájení školního roku 2.9.2013 žalobkyně vyzvána, aby se dostavila do ředitelny. Pokud jde o námitku žalované, že žalobkyně se nemohla stát studentkou, neboť ve lhůtě určené v ust. § 60g odst. 6 školského zákona nepředložila vlastnoručně podepsaný zápisový lístek, soud vzal za prokázané výpovědi ředitelky žalované, že žalobkyni nebyl dne 10.7.2013 svědkyní Kxxxxxxxx předložen žalobkyni k podpisu proto, že k tomuto dni nepředložila doklad o pobytu, lze tedy předpokládat, že v případě předložení dokladu o pobytu dne 2.9.2013 by žalobkyni byl zápisový lístek předložen k podpisu.

Vzhledem k výše uvedeným skutkovým závěrům a jeho právnímu hodnocení se již soud dále nezabýval shora uvedeným ustanovením školního řádu vydaného žalovanou, účinného ve školním roce 2013/2014, a to tím, zda toto ustanovení bylo ve vztahu k žalobkyni diskriminačním, toto soud považoval za nadbytečné. Úkolem soudu v řízení bylo nejprve posoudit na základě provedeného dokazování, zda žalobkyně prokázala svá tvrzení obsažená v žalobě, tj. skutkový děj v ní popsany, z něhož svůj nárok uplatňuje. Z výše uvedených důvodů pak soud dospěl k závěru, že důvody nezahájení studia byly na straně žalobkyně, jak výše uvedeno, nikoli na straně žalované. Obsahem školního řádu a postupem žalované z hlediska naplnění důvodu pro uplatnění nároku dle ust. § 10 odst.1 zák.č. 168/1999 Sb. by se soud zabýval pouze v případě, pokud by v řízení bylo prokázáno, že důvodem nezahájení studia, resp. ukončení studia žalobkyní byl výhradně výslovný zákaz nošení šátku na půdě školy v rámci teoretické výchovy s odkazem na znění školního řádu. Takový důvod však v řízení prokázán nebyl.

Pokud jde o výše uvedenou zprávu Veřejné ochránkyně práv o provedeném šetření, v níž dospěla k opačnému závěru než soud, tedy že žalovaná nepřímo diskriminovala žalobkyni, když na základě neutrálního ustanovení školního řádu jí odepřela nosit muslimský šátek, považuje soud za vhodné uvést následující:

1) Soud nebyl závěry, k nimž veřejná ochránkyně práv dospěla, vázán. Ve výše uvedené zprávě se veřejná ochránkyně práv zejména zabývala obsahem školního řádu, a to ustanovením týkajícím se nošení pokrývek hlavy, přičemž dospěla k závěru, že toto ustanovení je způsobilé založit nepřímou diskriminaci a navrhla ředitelce žalované, aby jej změnila. Soud se z výše uvedených důvodů obsahem školního řádu nezabýval.

2) Občanské soudní řízení je ovládáno jinými pravidly než šetření prováděné VOP. V řízení jsou účastníci povinni mimo jiné označit důkazy k prokázání svých tvrzení (ust. § 120 odst. 1 o.s.ř.), soud pak důkazy hodnotí podle své úvahy, a to každý jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, je povinen mimo jiné pečlivě přihlížet ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, včetně tohoto, co uvedli účastníci (ust. § 132 o.s.ř.).

Z výše uvedených důvodů tak dospěl soud na základě provedeného dokazování k závěru, že žalobkyně se nestala studentkou školy, a to z důvodu, který byl na její straně, neboť nesplnila zákonnou podmínku pro zahájení studia dle výše uvedeného ustanovení školského zákona, tj. předložení dokladu o pobytu ke dni zahájení školního roku 2013/2014. Žalobkyně neprokázala, že by zahájila studium ve škole ani to, že důvodem nezahájení studia byl

diskriminační postup žalované ve smyslu ust. § 3 odst. 1 zák.č. 168/2009 Sb. Proto soud rozhodl tak, že žalobu v celém rozsahu zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.a contr. Žalovaná byla v řízení úspěšná, náhrady nákladů řízení se vzdala.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím podepsaného soudu, ve dvojím vyhotovení.

V Praze dne 27. ledna 2017

JUDr. Daniela Č e j k o v á, v.r.
soudkyně

Za správnost: Martina Tauchmanová